

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

พระราชบัญญัติ

การตรวจสอบจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ซึ่งได้รับการศึกษาอบรมจนขึ้นประณตศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบ
จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการศึกษาอบรมจนขึ้นประณต

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

ศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ การตรวจสอบจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการศึกษาอบรม จบชั้นประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษา” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการศึกษาอบรมจบชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า หน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๔๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๔ ในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และนอกเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอจัดทำบัญชีแสดงจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีรายการแสดงไว้ด้วยว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ๆ คนใดเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษาหรือไม่ โดยคัดจากทะเบียนผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายอำเภอประกาศบัญชีแสดงจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔ ให้ประชาชนทราบเป็นรายหน่วยเลือกตั้งภายในเดือนตุลาคมของทุกปี การประกาศให้ทำตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ บุคคลใดไม่มีชื่อในบัญชีแสดงจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีแต่รายการแสดงว่าไม่ใช่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษา ถ้าเห็นว่าตนสมควรมีชื่อในบัญชีนั้น หรือสมควรมีรายการแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษาด้วย ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อเพิ่มจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพิ่มรายการแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๓๔ ตอนที่ ๘๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

ประถมศึกษา ทั้งนี้ให้ยื่นคำร้องภายในเดือนพฤศจิกายนของ
ปีนั้น โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือปิดอากรแสตมป์

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ได้
รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาหลักฐานโดยเร็ว
และเมื่อเห็นว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเป็นผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษา ให้ประกาศบัญชีเพิ่มจำนวนและ
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และถ้าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบ
ชั้นประถมศึกษาให้มีรายการแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบ
ชั้นประถมศึกษาในประกาศบัญชีนั้นด้วย ถ้าเห็นว่าบุคคล
นั้นไม่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้น
ประถมศึกษา ก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำร้องและแจ้งให้บุคคลนั้น
ทราบโดยเร็ว

มาตรา ๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดเห็นว่าตามบัญชีแสดงจำนวน
และรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๕ มีข้อ
บุคคลซึ่งไม่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ดี หรือไม่เป็นผู้มีสิทธิเลือก
ตั้งจบชั้นประถมศึกษาก็ดี มีสิทธิยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นหรือนายอำเภอให้ลดจำนวนและถอนชื่อบุคคลนั้น
ออกจากบัญชี แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ให้ยื่นคำร้องภายในเดือน
พฤศจิกายนของปีนั้น โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือปิด

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๘๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

อากรแสตมป์ และให้นำความในมาตรา ๖ บรรคสอง มาใช้
บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ถ้าผู้ร้องไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
หรือนายอำเภอตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ ผู้ร้องมีสิทธิยื่น
อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ
ทราบคำสั่งนั้น คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ถือเป็นที่สุด
ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเลือก
ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้กลับคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นหรือนายอำเภอ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือนายอำเภอ
ปฏิบัติตามคำสั่งและประกาศให้ทราบ หากมีคำสั่งยกคำร้อง
ให้แจ้งผู้ร้องทราบโดยเร็ว

มาตรา ๙ การพิจารณาสั่งการของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๖ มาตรา ๗ หรือ
มาตรา ๘ ให้พิจารณาสั่งการภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำร้อง
หรืออุทธรณ์ ถ้ามีความจำเป็นทำให้ยัดเวลาสั่งการต่อไปได้อีก
ไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลแห่งความจำเป็นไว้ด้วย
ทุกครั้ง

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๘๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายอำเภอประกาศ
ยอดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
จบชั้นประถมศึกษาที่ได้ตรวจสอบแล้ว และให้ส่งประกาศดังกล่าวไปยัง
ผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับประกาศดังกล่าวในวรรคก่อน
แล้วให้รวมยอดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
จบชั้นประถมศึกษาทั้งจังหวัดส่งไปยังกระทรวงมหาดไทยก่อน
วันที่ ๑๐ ธันวาคมของปีนั้น แล้วให้กระทรวงมหาดไทยเสนอ
ยอดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถม
ศึกษาของทุกจังหวัดให้คณะรัฐมนตรีเพื่อเตรียมดำเนินการตาม
มาตรา ๑๑๖ วรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

มาตรา ๑๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดประสงค์จะยื่นคำร้องเพื่อ
เพิ่มจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพิ่มรายการแสดง
ว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษา หรือขอให้ลด
จำนวนและถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีแสดงจำนวนและ
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่ได้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
หรือนายอำเภอตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๑๕ ตอนที่ ๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

หากประสงค์จะยื่นคำร้องภายหลังก็ให้กระทำได้โดยต้องยื่นคำร้องพร้อมด้วยหลักฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตั้งตรงถึงกระทรวงมหาดไทยก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี

เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาหลักฐานโดยเร็ว โดยให้ผู้นับคำร้องเป็นผู้นำสืบและพิสูจน์หลักฐานต่างๆ คำสั่งของกระทรวงมหาดไทยให้ถือเป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งแก่ผู้ร้อง หากมีคำสั่งให้เพิ่มจำนวนและรายชื่อหรือสั่งให้ลดจำนวนหรือถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชี ให้แจ้งแก่บุคคลนั้นและให้แจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือนายอำเภอแก้ไขทะเบียนผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ถูกต้องด้วย

เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้เพิ่มหรือลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งจนชั้นประถมศึกษาตามมาตรฐานอย่างใด ให้แจ้งคณะกรรมการทราบตามลำดับจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๘๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๑๒ จังหวัดใดได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้วไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ แล้ว ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดนั้นอีก

มาตรา ๑๓ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและนายอำเภอได้ตรวจสอบและประกาศจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้แก้วไขเพิ่มเติมทะเบียนผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ถูกต้องตรงกัน

มาตรา ๑๔ เมื่อได้มีการประกาศบัญชีแสดงจำนวนและรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๕ แล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดจะร้องขอเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อในประกาศบัญชีนั้นเพราะกรณีย้ายที่อยู่หาได้ไม่

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบควบคุมการดำเนินการและกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๘๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พจน์ สารสิน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕
กำหนดว่าถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดใดได้รับการศึกษาอบรมจน
ประมัตถศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นจำนวนเกิน
กึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในจังหวัดนั้น ก็ให้สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรประเภทที่ ๒ นอกจากตำแหน่งมีจำนวนเท่าจำนวนสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรที่มีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น และในกรณีนี้ให้คณะ
รัฐมนตรีประกาศจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการศึกษาอบรมจน
ประมัตถศึกษาในวันที่ ๑ มกราคม ของทุก ๆ ปี ฉะนั้น จึงสมควร
ตราพระราชบัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดวิธีการตรวจสอบผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว